

Nederland moet zijn pijlen richten op een 'efficiëntiewende'

Maak bindende afspraken over het niet of minder verbruiken van energie in een nationaal akkoord

Marcel Galjee en Hans Schoolderman

Duitsland wordt geprezen om de 'Energiewende', de uitfasering van kernenergie en het grootschalig investeren in het duurzaam opwekken van elektriciteit om de weggevallen nucleaire productie te compenseren en een duurzame transitie te bewerkstelligen. De lof, onder meer tijdens een hoorzitting in de Tweede Kamer deze maand, is terecht. Er is veel bereikt, maar dit gaat wel gepaard met hoge kosten voor de samenleving.

Investeringen in windenergie en zonneparken zorgen voor uitdagingen met het oog op netwerkstabiliteit en toekomstige leveringszekerheid. Zo vergt het transport- en distributienet enorme investeringen. Bovendien moet men op andere, vaak duurder, vormen van energieproductie terugvallen op momenten dat er onvoldoende wind- en zonne-energie beschikbaar is. Ten slotte gaat een dergelijke transitie gepaard met aanzienlijke kosten voor het ondersteunende subsidiesysteem. Weliswaar gaan de kosten vaak voor de baten uit, maar de harde economische realiteit in Nederland zet vooralsnog een rem op (overheids)investeringen.

Terwijl over de energietransitie de meningen sterk uiteenlopen, staat de Nederlander sympathiek tegenover het terugdringen van energieverbruik. De voordelen zijn evident. Nog los van een onmiddellijke verlaging van de energierekening kunnen door de combinatie van reductie en lokale energieopwekking Nederlandse transportkosten voor elektriciteit behoorlijk worden gereduceerd.

De slimste manier om te verduurzamen is het niet of minder verbruiken van energie

De Duitse Energiewende is hier niet een-op-een te kopiëren, maar energie-efficiëntie is een zeer wel haalbare kaart. Technisch gezien is het geen enkel probleem in 2020 de hele gebouwde omgeving in Nederland 50% minder energie te laten verbruiken en alle woningen van minimaal een B-label te voorzien. Sterker nog, er worden nu al zogenoemde 'energieneutrale' of 'notaloze' woningen gebouwd. Ook de utiliteitsbouw kan nu al grote stappen zetten. Denk aan innovatieve isolatietechnieken, tijdelijke conservatie opslag en het aanpassen van gebruiksprofielen van verbruikers met behulp van slimme technologie, waardoor netbeheerders, producenten en consumenten hun verbruik onderling beter kunnen afstemmen.

De uitdaging ligt met name in de opwaardering van de bestaande bouw. Men zal meer moeten kijken naar specifieke mogelijkheden voor gebouweigenaren, huurders, woningcorporaties en verenigingen van eigenaren.

De verschillen tussen Nederland en Duitsland zijn te groot om de Energiewende te kopiëren, zo was ook de heersende opvatting tijdens de hoorzitting. Nederland moet dus een eigen stip op de horizon plaatsen en nu investeren in het sterk terugbrengen van energieverbruik. Tegelijk dient decentrale productie en grootschalige duurzame energie te worden gestimuleerd.

Dit zal een impuls geven aan de economie en banen creëren. Maar vooral: met deze aanpak zullen energielasten voor burgers en bedrijven in de toekomst lager zijn dan in de ons omringende landen. Dit streven sluit naadloos aan bij de ambitie van de SER om tot een nationaal energieakkoord te komen. Dus werkgevers, vakbonden, belangenbehartigers en overheid: pak deze kans, investeer in de economie van vandaag en creëer een duurzaam concurrentievoordeel.

Marcel Galjee en Hans Schoolderman zijn verbonden aan PwC.



ILLUSTRATIE: HEIN DE KORT

